

Dětský domov Kouřim / Markéta Osifová / vedoucí práce / Ing.arch. Josef Mádr

Oponentní posudek bakalářské práce / Ing.arch. Mirka Gulbisová

Studentka Markéta Osifová si pro zadání své bakalářské práce vybrala parcelu v přímém sousedství gotického kostela Sv. Štěpána na dolní části Mírového náměstí v Kouřimi. Jedná se o stavební proluku, která je dlouhodobě naprosto nevhodně využívaná jako sběrný dvůr. Exponované prázdné místo v městské struktuře vybízí tvůrce k odvážnému řešení. Parcela je však v samém srdci městské památkové rezervace, takže je stále potřeba brát v úvahu historický kontext.

Markéta si jako svou funkční náplň zvolila téma dětského domova, v jejím konceptu spíše formu chráněného komunitního bydlení, kdy skupina dětí různého věku obývá vždy jeden dům spolu s 1-2 vychovateli. Soubor těchto tří domů má v přízemí sdílené některé společné prostory - jídelnu, prádelnu, drobné zázemí klasického dětského domova (kancelář a zdravotní izolaci) a do náměstí otevřený komerční prostor navržený pro knihkupectví.

Netuším, jestli zařízení jako dětský domov město Kouřim potřebuje, považuji však zvolení této funkce za důležité architektonické téma, které je vhodné k prověření a nalezení správného řešení v daném kontextu je velmi těžký úkol. Zvolená forma komunitního bydlení v rámci středu města je správný směr návrhu, který by měl pomoci maximálně začlenit do normálního života dětí, kterým nebylo umožněno žít v prostředí klasické rodiny.

Před samotným hodnocením předloženého návrhu si kladu otázku, co vlastně znamená dětský domov pro samotné děti? Jak by se v něm měli cítit? Má být přítomnost této specifické instituce na první pohled zřetelná v kontextu samotného města?

Markéta navrhuje soubor tří samostatných domů, které sledují hranici rohové parcely a jsou vzájemně propojeny lávkami v prvním patře. Pod lávkami mezi domy se dá volně projít do vnitrobloku. Koncept rozvolnění a rozpadnutí hrany náměstí pomocí tří samostatných domů podél uliční čáry je logický a jasně čitelný. Příliš drobným měřítkem jednotlivých objektů, ale úplně neodpovídá kontextu fronty městských domů, jimž je tento soubor přímým doplněním.

Oproti prvotní studii v prvním semestru Markéta výrazně změnila samotný výraz svých domů. Domy mají více abstrahovanou formu a jsou celé kompaktně obloženy falcovaným barevným plechem, kdy každý dům má svoji barvu. Vzniká tak kontrastní soubor, který se vůči kamennému historickému městu značně vymezuje. Je to správné? Nabízí se otázka, zda je tato forma uměřená své funkci? Nehledali bychom v takto výrazném objektu spíše galerii moderního umění nebo jinou širší veřejnosti přístupnou instituci než bydlení pro děti bez rodičů? Nebude tato forma prohlubovat tíživý pocit dětí, které zde budou bydlet, že jsou jiné než ostatní? Chráněné bydlení pro děti bych spíše hledala v domech z první fáze studie, než v aktuálně předkládaném návrhu. Neosobní atmosféru instituce ještě umocňují dvě velké prosklené lávky do vnitrobloku. Rozumím potřebě vzájemného propojení všech tří domů, ale myslím, že by to šlo udělat jemněji, možná jen v rámci přízemí.

Dispozice jednotlivých domů jsou podobné a přesto odlišné, jednotlivé byty tudíž nemají rovné podmínky. Dům do náměstí s knihkupectvím má v přízemí do zahrady obývací pokoj, což považuji za velkou výhodu. Druhé dva domy už toto přímé propojení se zahradou postrádají. Nejmenší dům má paradoxně v nejbližším kontaktu se zahradou prádelnu, která by klidně mohla být třeba v suterénu. Maximální propojení bytů se zahradou by mohlo být skvělou příležitostí pro společný život venku. Přesto, že to bylo jednoduše možné, nebylo to některým bytům dopřáno. Suterén je ve zbytečně velkém rozsahu věnován technologiím. Vzhledem k tomu, že se jedná jen o specifickou formu bydlení, je možné se k technologiím chovat jako v běžném rodinném domě. Největší místnost 0.02 určená vzduchotechnice by lépe mohla sloužit jako další společenský prostor pro děti, třeba jako klubovna, posilovna nebo zkušebna.

Koncept pozemku a zahrady je zřejmý pouze v hrubých obrysech. Vztah soukromého, a veřejného se zde nečitelně rozplývá. Vnitřní vydlážděný dvůr je volně veřejnosti přístupný, stejně tak i zahrada. Je to v pořádku? Poskytne taková nechráněná zahrada dětem bezpečný prostor? A jaké výhody tím získává samotná Kouřim? Nebylo by lepší zahradu jednoduše ponechat soukromou pro její obyvatele? Možná by tím trochu zmizel pocit důležité instituce, který na mě útočí z předkládaných vizualizací vnitrobloku. Neobratné designové detaily a materiálové řešení venkovního prostoru беру jako drobnosti, které se v celé práci ztratí, ale tahají za oči. Proč je například na dvoře betonová zámková dlažba, když Kouřim je tak kamenné město a má tam být dlažba vůbec?

Všechny nosné konstrukce včetně střešního pláště jsou řešeny z monolitického železobetonu. Toto řešení mi v rámci studentské práce přijde možné a jednoduché, všude se vše řeší stejně. V praxi si myslím, je velmi komplikované a drahé pro takovéto měřítko domu. Nerozumím, když už používám tuto technologii, proč nepracuji s pohledovým betonem aspoň na straně interiéru.

Markéta si hned na začátku zvolila velmi těžké a zároveň křehké téma, pro důležitou a exponovanou parcelu na hlavním náměstí v Kouřimi umístit současnou formu dětského domova. Přijde mi skvělé, že se této funkce nebála a pokusila se děti začlenit do centra, místo aby jim stavěla domov uklizený někde v zeleni na okraji města. Oceňuji, že je při práci na architektonickém návrhu odvážná, koncepčně přemýšlí a nebojí se navrhovat soudobé formy i do historického kontextu. Zde však samotná forma úplně nesleduje zvolenou funkci. Návrh je bohužel rozpačitý, jak ve svém celku, tak v detailech. I přes tyto výtky, je samotná technická část bakalářské práce zpracována v požadovaném rozsahu a je přehledná. Navrhují tedy projekt přijmout a hodnotím je známkou : D.

 / Ve Slaném 11.06.2022
Ing.arch. Mirka Gulbisová